

Naš veliki bralni klub

Jože Zupan, častni član Bralne značke; razstava ob 50. obletnici. Arhiv Bralne značke.

Smo bralci vsaj malo tudi pisatelji?

Omizje med knjižnimi policami je bilo razposajeno. Značkarje je povest Na večerji s krokodilom navdušila. Zapletena detektivska zgodba je to, povrh vsega se pa človek ob branju še od srca nasmeji. Posvetilo pisatelja Leopolda Suhodolčana je povsem na mestu: »Knjigo posvečam vsem, ki brez smeha ne znajo živeti.«

Prav zato bi se znalo komu zdeti nenavadno, da se je razgovor bralske družine tako hitro usmeril v resna življenjska vprašanja. Pozorni pa bi s prstom pokazal na knjižničarko Dano. Ona je bila tista, ki je opozorila na pogovor med Suhodolčanovima detektivoma Naočnikom in Očalnikom:

»Misliš, da so živali tu v živalskem vrtu zadovoljne in srečne?

Imajo dovolj hrane, varne so pred sovražniki ...«

»Tako so srečne, da bi takoj vse zbežale, če bi jim kdo odprl kletke in ograje!«

Fantje in deklice so se v hipu razdelili v dve skupini, ki sta ognjevitno zagovarjali nasprotujoča si stališča. Na eni strani zagovorniki živalskih vrtov, na drugi vsi, ki so bili prepričani, da bi bilo potrebno kletke z ujetimi živalmi prepovedati. Po svoji stari razvadi so kričali in krilili z rokami. Ko pa so začele navzkriž leteti žaljivke, se je vmešal učitelj Benjamin.

»S hrupom in nesramnostjo ne pridete nikamor!« jih je krotil. »Svoje trditve morate podpreti z argumenti. Čim bolj tehtnimi in prepričljivimi.«

»S kakšnimi argumenti neki? Kaj pa sploh so argumenti?« se Luka ni kar tako vdal.

»To pomeni, da lahko sogovornike prepričuješ predvsem z dokazi, ki utemeljujejo in podpirajo tvoje trditve.«

Luka je sicer še naprej jezikal, da je ta pot težja, toda družina se je vseeno umirila. Drug drugega so bolj pozorno poslušali in si prizadevali jasno izraziti svoje misli. Knjižničarka je zadovoljno kimala in učitelj je kar nekajkrat posegel v debato. Ko so se značkarji začeli vrteti v krogu neodgovorjenih vprašanj, je njihovo pozornost spet usmeril nazaj k prebrani Suhodolčanovi povesti: »Pomislite, zakaj je krava s teličkom tako zelo prevzela otroke in zakaj je bilo za obiskovalce živalskega vrta opazovanje drobne mravlje najmanj toliko zanimivo kakor ogledovanje velikih živali iz daljnih dežel ...« In pisateljeve besede so se čudežno spremenile v zlato nit, ki jih je vodila iz labirinta zamotanih misli.

»Ah,« je globoko vzdihnil Gregor. »Kako bi bilo lepo, če bi kdo

izumil čudežne knjige, ki bi jih lahko bralec s svojo domišljijo spreminjal in dopolnjeval! Večkrat me prime, da bi zgodbo razpletel v nasprotno smer kakor pisatelj. Detektiva Naočnika in Očalnika bi poslal v nove dogodivščine ...»

Marjeta je zamahnila z roko, češ da tu ni kaj izumljati. Doma ima slikanico z naslovom 1001 pravljica. Napisala in narisala jo je Lila Prap. V neznansko veselje je predvsem njeni mlajši sestrici. »Te knjige se ne prebira preprosto od začetka do konca. Na dnu vsake strani sta zapisani vprašanji, ob katerih izbirava, na kateri strani bova nadaljevali z branjem. Tako je od najinih odločitev odvisno, kakšno pravljico bova prebrali. Zares lepo se zabavava, ko se v domišljiji skupaj potikava po prepletenih stezicah skozi pravljice.«

Gregorju, Janiju in Nejcu so se pravljice zdele preotročje. Povedali so, da se raje vživljajo v napete pustolovske zgodbe o detektivih, vitezhih, morskih razbojnikih ali ameriških kavbojih. Knjižničarka je stopila k polici in se vrnila z naročjem knjig: »Potemtakem bo pa zbirka Časovni stroj prava za vaju. Na podoben način, kakor vam je opisala Marjeta, boste po svoji volji skakali iz poglavja v poglavje in tako prodirali v pragozdove z dinozavri, odkrivali skrivnosti samurajevega meča ali se spuščali v potopljeno deželo Atlantido.«

»Kaže, da tukaj nihče ne pozna serije Mali detektivi?« je povzdignila glas Špelca. »Tudi knjige Gerita Kopietza so sestavljene po istem vzorcu. Toda ko jih prebiraš, se ne odločaš le, kako boš junakoma Karli Umek in doktorju Kukulalu križem kražem sledil skozi povesti, ampak jima s pomočjo posebnega izuma – priloženega rentgenskega povečevalnega stekla – tudi pomagaš pri reševanju zapletenih primerov.«

Knjižničarka Dana si je Špelcino pobudo za branje zapisala v beležnico in značkarjem obljubila, da se bodo te detektivke v kratkem znašle na sedaj tako žalostno prazni polici za njihovimi hrbti.

»Nobenega dvoma ni: če pisatelj ne bi bilo, bi si jih morali izmisliti!« je zadovoljno pokimala Špelca in pogovoru dala nov zagon. »Tudi sama bi bila rada pisateljica. A včasih se še šolskega spisa ne znam prav lotiti ...«

Učitelj Benjamin je pripomnil, da ni pametno takoj vreči puške v koruzo. To svoje globoko prepričanje je podkrepil z dogodkom iz mladosti slovitega pisatelja: »Ko je bil France Bevk v vaših letih, si je iz pole papirja izdelal knjižico. Sešil jo je na hrbtni strani in obstrigel s škarjami. Skrival jo je pred radovednimi očmi in na njene prazne strani zapisoval pripoved o strašnem razbojniku Lazariniju. Pa je le prišla v sestrine roke. Vsa družina si jo je podajala in se norčevala iz nadebudnega pisateljčka. Hahljanje in muzanje pa je Francetu šlo do živega bolj kot graja. A je vseeno in vsem navkljub že takrat sklenil, da ta prva zgodba ne bo zadnja.«

»Se spomnite, kako smo podobne knjižice delali v drugem razredu!« je vzkliknil Miki. »Vsak si je izmislil svojo pravljico in jo tudi ilustriral. Potem nam je učiteljica pomagala pripraviti

uro pravljic in v to malo razredno knjižnico smo povabili svoje starše.«

Ko sta knjižničarka Dana in učitelj Benjamin ostala sama, sta ugibala, ali ju bodo značkarji na prihodnjem srečanju presenetili z novimi izvirnimi knjižicami. »No, morda bi bilo prav, če njihovo ustvarjalnost še nekoliko dodatno spodbudim,« je pogovor zaključil izkušeni učitelj.

Miha Mohor